

KRAMARZ (75) *sb m*

kra- (41), krã- (9); krã- *BierEz, Murm, RejKup, Leop* (3); kra- : krã- *Mącz* (16 : 3). ◇ -ãrz (23), -arz (2); -arz *RejKup*; -ãrz :-arz *UstPraw* (1 : 1). ◇ -arz- (22), -ãrz- (3); -arz- : -ãrz- *KrowObr* (2 : 1), *Mącz* (4 : 2).

sg N kramãrz (35). ◇ *G* kramarza (5). ◇ *D* kramarzewi *LibMal* (6), kramarzowi (2) *RejFig, Mącz*. ◇ *A* kramarza (5). ◇ *I* kramarz(e)m (1). ◇ *V* kramarzu (1). ◇ *pl N* kramarze (13). ◇ *G* kramarz(o)w (1). ◇ *D* kramarz(o)m (2), kramarz(e)m (1); -(o)m *BielKron*; -(o)m : -(e)m *LibMal* (1 : 1). ◇ *A* kramarze (2). ◇ *V* kramarze (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Drobny kupiec, handlarz, przekupień; institor Murm, Mymer*¹, *BartBydg, Vulg, Mącz, Calep, Cn; tabernarius Mącz, Calep, venditor Vulg, Mącz; emporos, mercator, negotiatory nundinator, propola Mącz* (74) : Kramarz z kramem ná targ iádác Biezał nic nie oppoczywáiąc [!] *BierEz R2v*; Institor eyn kromer Krámarz *Murm* 185; *Mymer*¹ 14; thacher nozy kramarzevy vkradl *LibMal* 1545/95; vkradli trzi fobolye [...] fobolye y skori poprzedali kramarzem thefz zlodzieyom *LibMal* 1547/128v, 1543/75, 1544/93, 1545/95v, 98v, 1547/128 (14); bo [kupiec] kupi nye da dármó/ yedno zá pyenyádze/ według onego rymowánia/ Chcefz krámárzem oštác/ Małz kupcowi nádkác. Prze Bog nic nye weźmyełz/ Aż niádzę mieć będziefz. *GliczKsiąż* M6v; Kramárze z Sabá y z Reemá oni kupcy twoiemi: ze wffýftkiemi przednieyffemi źioły wonnemi/ y z fkámieniem drogim: y ze złotem/ ktore wyłóżyli ná iármárku twoim. *Leop Ez* 27/22, *Ez* 27/13, 20; *UstPraw* E3; *RejFig* Ee2 [3 r.]; ALEXánder kiedy mu [Phocianowi] dáry wielkie połtał/ Ten azáżem ia kramarz/ połtom odpowiedział. *RejZwierz* 36v, 39v; *BielKron* 16 [2 r.]; Pigmentarius. Aptekarz álbo krámárz tákowe barwki przedáyący. *Mącz* 300b, 24d, 103b, 171c [2 r.], 195a, 217a (13); *BielSpr* 60v; SLáchtá w mieście by łpołu obecnie miełzkálá [...] Krámárz/ łzynkarz/ rzemiełnik/ ná przedmieściu robił *BielSjem* 20; Lintearius – Kramarz płótnem kupežáci [!]. *Calep* 606b, 361b, 545b, 546a, 707a, 1043a.

W porównaniu (1): Kto táiemną rzecz wyda/ iáko krámárz bywa *BielKom* B7v.

Wyrażenia: »dostateczny kramarz« (1): (*did*) Mária Iácobi do Aptekárzá. (–) Pomož Bog pánie Rubenie/ Cnotliwy Krześciáninie. Tego miáłtá Aptekárzu Y dołtáteczny Krámárzu. *MWilKHist* C2v.

»korzenny kramarz« (3): Aromacopola eyn wurtzkremer/ ader puluer kremer Korzenny kramarz *Murm* 185; *BartBydg* 13b; *Calep* 97b.

»ubogi kramarz« (1): y owi tež vbodzy krámárze [*institores*]/ ktorzi fię ledwie swoim kramikiem pożywić mogą *ModrzBaz* 123.

Szereg: »kramarz, (i, albo, ni) kupiec« [*szyk* 8 : 4] (12): *BartBydg* 75b; *RejKup* aa5v; *BielKom* D7v; gdyby kupiec álbo krámárz zá iáką kupią pieniędzy drobných brác niechćiał/ táki kupią tráci do nas. *UstPraw* E3, 13; *Mącz* 103b, 209d, 217c, 245a, 347c, 479c; *RejZwierc* 146.

W przen (5) : *GliczKsiąż* Mv; (*marg*) Kxięza papiefcy kramarze. (–) O krámárze niebogoboyni/ tze mułz zdomu Božego vtzyniliście Lotrowfką iáfkiniją? *KrowObr* 77v, 96v.

Szereg: »kramarz abo kupiec« (1): Acžbyś to záfię rzekł [...] iż ia łobie zá tho kupię miłofierdzye Páná łwego [...] Nie mył fię rádžęć ná tym/ áby to był iáki krámárz ábo kupiec zmiłofierdzyem łwoim *RejPos* 171v.

2. *n-pers* Prawdopodobnie polskie tłumaczenie niemieckiego nazwiska „Kromer” (chodzi o Marcina Kromera jako autora książki „*De origine et rebus gestis Polonorum*”, 1555) (1) : Ale wždy tu wiernego trzebá Kronikarzá/ Nie fukác nań ták bárzo iáko ná Krámárzá. *Prot C4v*.

Synonimy: 1. *budnik, kupiec, sprzedajnik, sprzedawacz, sprzedawca, przekupień.*

Cf KRAMNIK, **KRAMOWNIK**

MB